

Volgens onderzoekers in de biologisch-dynamische landbouw kun je ruim 12 procent meer graanopbrengst halen door de grond te bewerken als de zon en de maan goed staan.

Grafiek A laat de resultaten zien van 36 grondbewerkingen voor rogge, uitgevoerd door Gerhard Jannink. Deze grondbewerkingen zijn dagelijks op hetzelfde tijdstip uitgevoerd, waarna de grond direct werd ingezaaid. Opvallend zijn de opbrengstverschillen binnen slechts enkele dagen. Die schommelingen staan in verband met de grondbewerkingstijden. Er blijkt een negendaags ritme te zijn, bestaande uit vier perioden van ruim twee dagen. In grafiek B zijn deze perioden bij elkaar opgeteld. De rood- en zwartgekleurde perioden komen ruim 6% boven en de twee andere ruim 6% onder het gemiddelde uit. Deze vier perioden hangen samen met de omloop van de maan om de aarde, menen de onderzoekers. Ook de groeiwijze van roggestro in relatie tot grondbewerkingstijd vertoont verschillen. Hoog stro gaat vrij plotseling over in magerder stro, vervolgens in zwaarder stro met veel onkruid en dan in vrijwel onkruidvrij stro. Dit ritme ontstaat ook door de verrichte grondbewerkings-

tijden en zou samen hangen met de veranderende zonpositie.

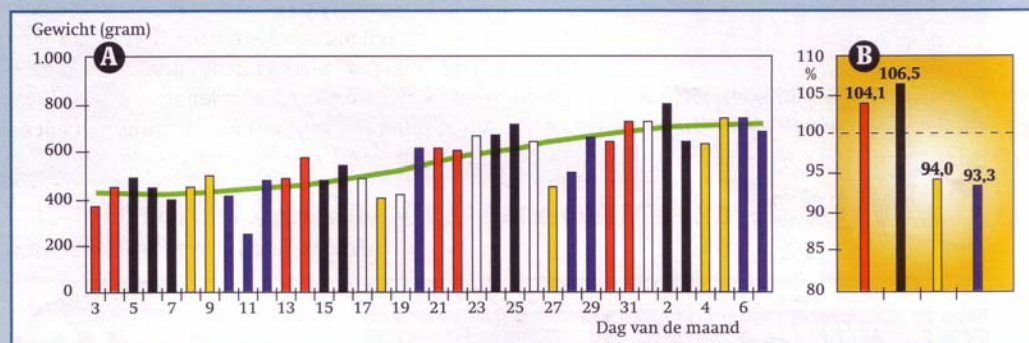
■ Gewasgezondheid

Vrijwel alle gewasgezondheidsproblemen die optraden tijdens een elf jaar durend veldonderzoek zijn aan grondbewerkingstijden gerelateerd, volgens de onderzoekers. Dat was het geval met onder andere Phytophthora in aardappelen, schimmelziekten in prei en uien, insectenaantasting in uien en peen en knolvoet in kool. Phytophthora in

aardappelen zou voorkomen te zijn door het regelmatig benutten van een vroegere zonperiode in combinatie met een passende maanfase. Daartoe is in circa één op de twee jaar een intensieve grondbewerking vóór 10 maart nodig. Interessant voor pootgoedteelt op vroeg te bewerken grond, want het verhoogt tegelijk het knolaantal en verlaagt het watergehalte. Voor iedere toepassing, ieder gewas en ras zijn er eigen en meerdere passende grondbewerkingstijden opgesteld.

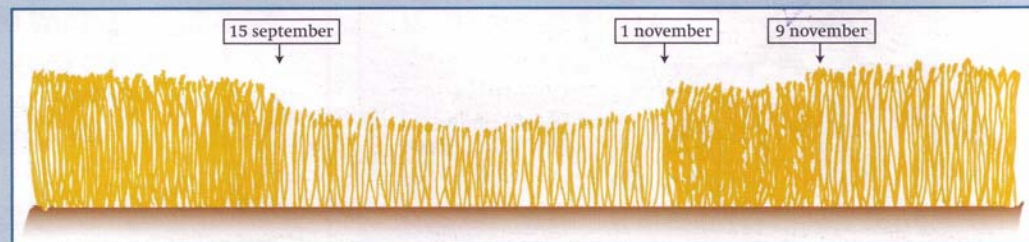
Wanneer de grond niet gereed zou zijn, worden de gewenste gewassen daarop afgestemd. Om telers hiermee te leren omgaan biedt de Stichting Agrikos informatie, advies en onderzoek. De kosten zijn marginaal ten opzichte van de verwachte meeropbrengst en het streven is dat de teler binnen drie jaar zelfstandig en zonder kosten werkt.

hans.bruinsma@agrikos.nl of
telefoon (030) 225 75 05.

Resultaten grondbewerkingsproeven op het bedrijf van Gerhard Jannink.

A - Gewicht roggegraan bij grondbewerking • B - Totalen over vier perioden

Vier groeiwijzen van roggestro met bijbehorende overgangsdata in de herfst van 1997.